

## Een heel breed venster

Hoe komen ze er bij... Willem wilt ge eens veertien dagen in 't Lijsternest van Stijn Streuvels gaan logeren en daar mag je aan dat groot breed venster gaan zitten en ge moogt daar schrijven, niets anders dan schrijven. "Writer in residence" noemen ze dat. Wat klinkt dat romantisch, verleidelijk en zeer artistiek. Maar ik twijfel. Moesten ze zeggen, kom ne keer naar Ingooigem en breng uwen hamer en uw beitels mee en een grote blok steen en kap daar ne keer een menselijk wezen of zo iets op Streuvels geïnspireerd. Ik zou er over nadenken! Maar wat moet ik in Gods naam daar zitten koekeloeren aan dat venster met mijnen tekstverwerker. Zou dat schoon glooiend akkerland in 't prille voorjaar mij inspireren? Of wacht ik op de zware donkere wolkenhemels in 't najaar, of op de verschroeiende zonne in zomertijd. Zou dat machtig proza opleveren, of een schoon nieuw lied... "d' Historie van Blomme en Hutsebolle" bijvoorbeeld, of "Kermis en liefde in den Ast" of "Geroddel en achterklap in Uvegem"... Noem maar op. Ik zit hier toch ook maar te zitten achter mijn vensterglas met zicht op het weiland en de koeien en kalvers van buurman boer. Of me dat niet inspireert? Ik weet het niet.

In onze laatste humaniorajaren kwam er een Franse jezuïet (van 't merk van paus Franciscus) ons leven binnen. Hij speelde behoorlijk goed gitaar en zong met een stem tussen merel en kraai. Maar 't was een fenomeen. Le père Aimé Duval is al lang gestorven en zijn repertorium is ook helemaal weggedeemsterd, alleen oude kneuters van katholieken huize (zoals ik) kennen hem nog. "Qu' est ce que j' ai dans ma p'tite tête", zoek maar in 't antiquariaat, wie weet. Eén zin uit een van zijn liedjes vergeet ik nooit meer... "Oh vous qui cherchez le bon Dieu dans les nuages, vous n' verrez jamais son visage".

Hier in mijn boeredorp in de Westhoek schrijf ik nu al een half blad over dat Lijsternest, best mogelijk dat ik ginder gezeten, niets op papier krijg. Pas op, Streuvels ligt mij na aan het hart. Wat hou ik vooral van die late Streuvels, als hij zijn memoires schrijft, over zijn kinderjaren in "Heule" bijvoorbeeld, meesterlijk! Hij vertelt van zijn moeder, hoe ze hem weken en maanden aan 't lijntje hield met de belofte dat hij ne keer een schoon schommelpeerd zou krijgen. Avond aan avond voor 't slapen gaan, groeide dat houten peerd, kreeg het zilveren stijgbeugels en op den duur kon het stappen, springen, ja zelfs vliegen over de nok van 't huis. Dat bleef maar duren tot ons klein Frankske begon te beseffen dat dat peerd er nooit zou komen, dat dat een droompeerd was. Dat was volgens de meester zelve de bron van zijn kunstenaarsschap... dat scheppen van een verzonnen heviger wereld.

In "de kroniek van de familie Gezelle" vertelt de ouwe Streuvels zo schoon over nonkel Guido (zijn moeders broer). Nonkel was onderpastoor in Kortrijk en zijn schrijfwerkkamer had twee vensters naar de stratekant en een venster naar achter, naar het koerke. Van die stratevensters waren de luiken altijd dicht en het raam naar achter had mat glas. Daar zat hij dan, onze grootste dichter, hij zag noch zonne noch mane, noch flieflotterke noch veugelke, zo schreef hij zijn natuurgedichten geholpen door zijn geheugen en zijn verbeelding... "Ik ben een blomme en bloeie voor uw ogen..." en "Gij badt op enen berg alleen en Jesu, ik en vind er geen..." Daar zat Gezelle half in 't donker in een wolk van tabak uit zijn pijp... "en arm als ik en is er geen, geen één, die nood hebbe en niet klagen kan, die honger en niet vragen kan, die pijn hebbe en niet gewagen kan hoe zeer dat 't doet. Ach help mij, armen dwaas, hoe dat ik bidden moet".

Zou nonkel Guido dit ook geschreven hebben had hij een goede vrouw en een nest kinders gehad en een sierlijke tuin op den boerebuiten en een groot breed venster met een idyllisch landschap. Ik peize van niet!

Willem Vermandere